കുടിവെള്ളം: തിരിച്ചറിയേണ്ട യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ

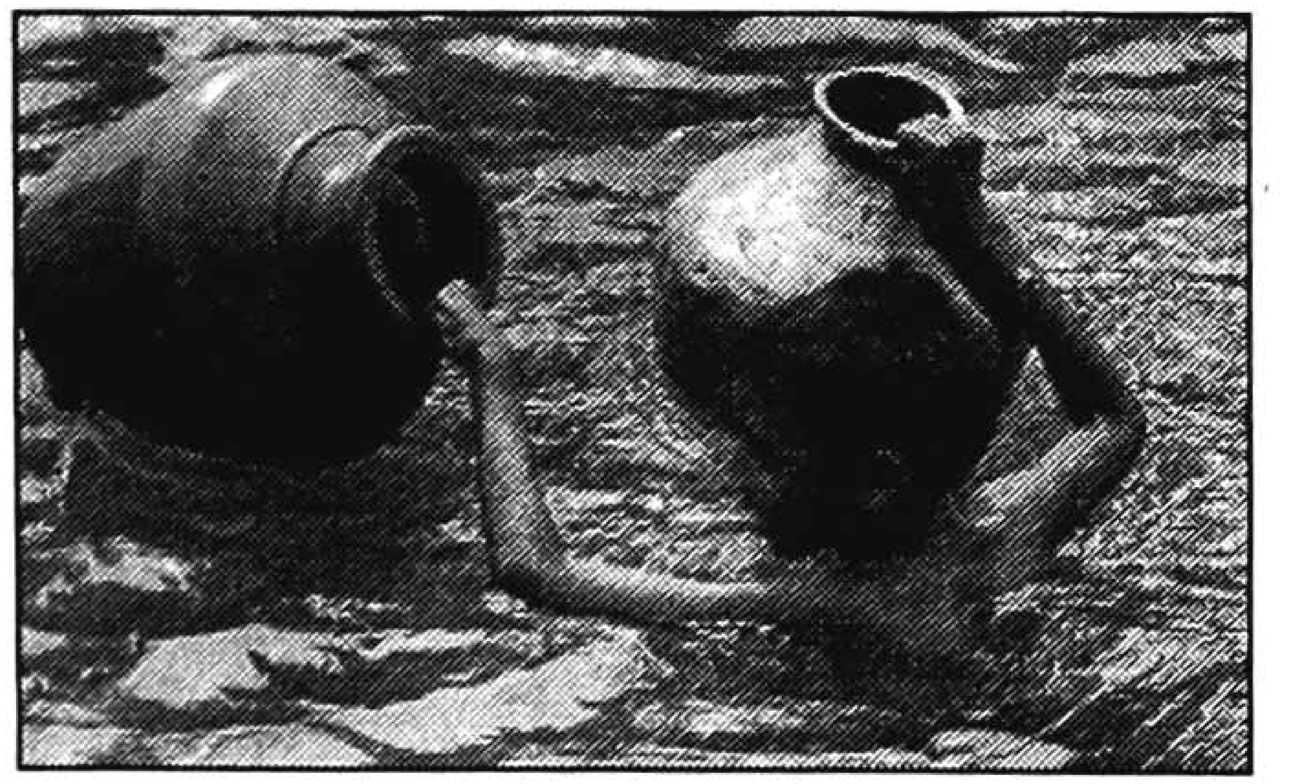

സി. ആർ. നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂതിരി

2006 ൽ കേരളത്തിലെല്ലാവർക്കും പൈപ്പിലൂടെ വെള്ളം നൽകുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചമന്ത്രിയാണിദ്ദേഹം. വെള്ളത്തിന്റെ 'വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ആവശ്യകത' എന്ന നിരീക്ഷണവും ഇതുമായി നല്ല ബന്ധമുണ്ട്. കിണർവെള്ളത്തിൽ നിന്നും പൈപ്പു വെള്ളത്തിലേക്കു മാറുമ്പോൾ പ്രതിശീർഷ ജല ഉപയോഗം (ശരിക്കു പറഞ്ഞാൽ ജല ദുർവിനിയോഗം) കൂടും. പല്ലു തേക്കലും കളിയും മുതൽ ഇതു തുടങ്ങുന്നു. പൈപ്പിലും പാത്രത്തിലും വെള്ളമെടുത്തുപയോഗിക്കുന്നതിലൂടെ ഓരോരുത്തരും പാഴാക്കുന്ന ജലം എത്ര വ്യത്യാസമുണ്ട്. മഹാത്മാ ഗാന്ധി ചില സാങ്കേതിക വിദ്യകളെ എതിർത്തത് ഇതുകൊണ്ടാണ്. ദില്ലിയിലെ ഒരു സമ്മേളനസമയത്ത് ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞ് കൈ കഴുകിയപ്പോൾ വെള്ളം ലഭിച്ചിരുന്ന പൈപ്പ് ഗാന്ധിജിക്ക് പൂർണ്ണമായി അടക്കാനായില്ല. ഇതിൽ വളരെ ദുഃഖം തോന്നിയ അദ്ദേഹം ജവഹർലാൽ നെഹ്റുവിനോട് കുറ്റസമ്മത സ്വരത്തിൽ 'ഞാൻ കൂടുതൽ വെള്ളമെടുത്തു പോയി, ക്ഷമിക്കുക' എന്നു പറഞ്ഞു. 'യമുനയിൽ വേണ്ടുവോളം വെള്ളമുണ്ടല്ലോ' എന്ന് തന്റെ 'വികസന നിലപാടി'ൽ നിന്നു കൊണ്ട് നെഹ്റു മറുപടി പറഞ്ഞു. 'യമുനയിൽ എത്ര വെള്ളമുണ്ടെങ്കിലും ഗാന്ധിക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന പങ്ക് പരിമിതമാണ്. അതാണ് ഞാൻ ലംഘിച്ചത്' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് നെഹ്റുവിനെ അദ്ദേഹം ബോധ്യപ്പെടുത്തിയത്. അതുതന്നെയാണ് പ്രശ്നം. ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യ (പൈപ്പ് ലൈൻ) ഒരു വിഭാഗത്തിന് വെള്ളം കിട്ടാതാക്കുന്നു.

ഇതു സാദ്ധ്യമോ?

ഇന്നു കേരളത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ മൂന്നിലൊന്നിനു മാത്രമാണ് പൈപ്പിലൂടെ (വാട്ടർ അഥോറിട്ടിയുടെ) വെള്ളം കിട്ടുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നത് എന്നാണ്. അവർക്കാണ് പൈപ്പ് കണക്ഷൻ ഉള്ളത്. ഇതിൽ എത്ര ശതമാനത്തിന് അവർക്കാവശ്യമായ വെള്ളം കിട്ടുന്നുവെന്നതും കിട്ടുന്ന വെള്ളം എത്രമാത്രം ശുദ്ധമാണ് എന്നതും പ്രധാനമാണ്. ആ ഘട്ടത്തിലാണ് നമ്മുടെ മന്ത്രി എല്ലാവർക്കും പൈപ്പു കണക്ഷൻ എന്ന മുദ്രാവാക്യമുയർത്തുന്നത്. ഇതിന് എത്രായിരം കോടി രൂപ വേണം, എത്ര പൈപ്പു വേണം, പമ്പ് വേണം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ അദ്ദേഹമാലോചിച്ചിട്ടുണ്ടാകുമോ? ഈ പണം എവിടുന്നു കിട്ടും? സർക്കാരാണെങ്കിൽ 'പാപ്പരാ'ണ് എന്നാവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

യഥാർത്ഥ പരിഹാരം

കോളറയോ മലമ്പനിയോ അതു പോലുള്ള മാരകരോഗങ്ങളോ ബാധിച്ചയാൾക്ക് പനിക്കുള്ള മരുന്നു മാത്രം നൽകുന്ന ഒരു പരിപാടിയാണ് ഇതെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്തു ചെയ്താലും ഭൂഗർഭ ജലം -കിണർജലം- കിട്ടില്ലെന്നുറപ്പാകുന്ന ഘട്ടത്തിൽ അത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ താൽക്കാലികാടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു പരിപാടിയാണിത്. ജലസേചനത്തിന്റെ കൂടി ചുമതലയുള്ള മന്ത്രിയെന്ന നിലക്ക് കേരളത്തിന്റെ ജലസമ്പത്തിനെപ്പറ്റി ഇത്രലഘുവായ രീതിയിൽ ഒരു സമീപനമെടുക്കുന്നത് കുറ്റകരമാണ്. നമ്മുടെ ജലചക്രം എങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്നും അതിൽ ആർക്കൊക്കെ എന്തൊക്കെ പങ്കുണ്ടെന്നും കാണണം. നാളിതുവരെ നാം തുടങ്ങിവച്ചതും പൂർത്തിയാക്കിയതുമായ ജലസേചനപദ്ധതികളുടെ നേട്ട-കോട്ടങ്ങളെ പറ്റി ഒരു വിശകലനം നടത്താൻ അദ്ദേഹവും ആ മേഖലയിലെ വിദഗ്ധരും തയ്യാറുണ്ടോ? ഈ പദ്ധതികൾ നമ്മുടെ ജലസമ്പത്തിനെ വീക്ഷിച്ച രീതി ശരിയായിരുന്നുവോ? അതിനുവേണ്ടി മുടിച്ച പൊതു പണം പ്രകൃതിയേയും ജീവിതത്തേയും എന്നെന്നേക്കുമായി തകർക്കുകയല്ലേ ചെയ്തത്?

വെള്ളത്തിന്റെ സ്വാഭാവികചക്രം നാം തകർക്കുന്നതോടെ പ്രകൃതിയിൽ പല മാറ്റങ്ങളുമുണ്ടാകുന്നു. നാം കാണാത്ത പലരും വെള്ളത്തിന്റെ ഉപയോഗക്കാരായിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മന്ത്രി പറഞ്ഞ വെള്ളക്കണക്ക് അബദ്ധമാകുന്നത്. നാം കാണാത്തവർക്ക് വെള്ളം കിട്ടാതിരുന്നാൽ പിന്നെ അവയുടെ നിലനിൽപും അപകടത്തിലാവും.

വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം

ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പ്രാദേശികവികസനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരവും പണവും കിട്ടിയപ്പോൾ പോലും ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ സമഗ്രവികസനമെന്നോ എല്ലാവർക്കും ശുദ്ധജലമെന്നോ ഉള്ള ലക്ഷ്യം മുന്നിൽക്കണ്ടു പ്രവർത്തിക്കാനായില്ല. പണമധികവും ചിലവാക്കിയത് റോഡു വെട്ടാനാണ് (റോഡിനു വേണ്ടി തോടിന്റെ കര കെട്ടി ജലസേചനത്തിന്റെ കണക്കിൽപ്പെടുത്തിയവരും ധാരാളം). നാലാം വാർഷിക പദ്ധതിയിലാണ് 'നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനം' എന്ന ആശയം തന്നെ രൂപപ്പെട്ടത്. അതു തന്നെ സെമിനാറിലും പഠനക്ലാസിലും അപൂർവ്വം ചിലയിടത്ത് സർവ്വേയിലും മാത്രമൊതുങ്ങി. കുടിവെള്ളമെന്നാൽ വാട്ടർ അഥോറിട്ടിയുടെ പൈപ്പു വെള്ളമെന്ന നിലയിൽ നാമെത്തി. 'ജനകീയ വികസനസങ്കല്പങ്ങൾ' ഇത്തരത്തിലാണിന്ന്.

ഇതു മാറണം. ജലത്തെസംബന്ധിച്ച്, ജീവനെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സമഗ്ര ധാരണ രൂപീകരിക്കണം. ജലം സമൂഹത്തിന്റെയാകെ സമ്പത്താണ് - നിലനില്പാണ്. അതു ലോകബാങ്കിനോ, സ്വകാര്യ ഏജൻസിക്കോ വിട്ടുകൊടുക്കാനാവില്ല. വാട്ടർ അഥോറിട്ടിയെന്ന സങ്കല്പം തന്നെ അബദ്ധമാണ്. തീർത്തും വികേന്ദ്രീകൃതമായി ഉണ്ടാകുന്നതും (മഴയിലൂടെ) വികേന്ദ്രീകൃതമായിത്തന്നെ (ഓരോ സ്ഥലത്തും സമയത്തും) ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായ ജലത്തിന് ഒരു കേന്ദ്രീകൃത വിതരണ സംവിധാനം തന്നെ ശരിയോ? ഇത്തരത്തിലൊരു ചർച്ച ഉയർത്തിവിടാനും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും തയ്യാറാണ് മന്ത്രിയെങ്കിൽ കേരളം നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം അദ്ദേഹം ഓർമ്മിക്കപ്പെടും.

ജേക്കബിന്റെ ജലതന്ത്രം – തുടർച്ച

> ജലത്തെസംബന്ധിച്ച്, ജീവനെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സമഗ്ര ധാരണ രൂപീകരിക്കണം. ജലം സമൂഹത്തിന്റെയാകെ സമ്പത്താണ് - നിലനില്പാണ്. അതു ലോകബാങ്കിനോ, സ്വകാര്യ ഏജൻസിക്കോ വിട്ടു കൊടുക്കാനാവില്ല.

ഇനി നമ്മുടെ പുഴകളും...

കുടിവെള്ളം വില്പനചരക്കായി മാറുന്നത് കണ്ട് പകച്ചിരിക്കുന്ന നമ്മെ ഞെട്ടിക്കുന്ന ഒരു വാർത്ത- ഛത്തിസ്ഗഢിൽ നിന്ന്.

സർക്കാരുമായുണ്ടാക്കിയ ഒരു കരാർ പ്രകാരം അവിടത്തെ 'ഷിയോനഥ്' നദി 'റേഡിയസ് വാട്ടർ ലിമിമ്പഡി'ന്റെ ഉടമ കൈലാസ് സോണിയുടെ അധീനതയിലാണിപ്പോൾ. അവിടത്തെ ജലവിതരണവും സോണിയുടെ അധീനതയിലാണിപ്പോൾ. കൃഷിക്ക് വെള്ളം തിരിച്ചുവിടാനും മീൻ പിടിക്കാനും നാട്ടുകാർക്ക് അധികാരമില്ല. ഭൂഗർഭജലത്തിനും അവകാശി സോണി തന്നെ. നദിയിലൂടെ സ്വന്തം ബോട്ടുമായി യാത്രചെയ്ത സോണിയുടെ ബോട്ട്, പാവപ്പെട്ട മീൻപിടുത്തക്കാരുടെ വലകൾ നശിപ്പിച്ചപ്പോഴാണ് ഇതിന്റെ ഗൗരവം നാട്ടുകാർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടത്. കാര്യം കേസ്സായപ്പോൾ മീൻപിടുത്തം നിരോധിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവിടുകയായിരുന്നു പോലീസ്! "ഞാൻ വെള്ളം സ്വകാര്യ സ്വത്താക്കുകയല്ല, ഈ രംഗത്ത് സേവനം നടത്തുകയാണ്" എന്നാണ് കൈലാസ് സോണിയുടെ വാദം. മാഗ്സാസെ അവാർഡ് ജേതാവ് രാജേന്ദ്രസിങ്ങ് ഇതിനെതിരെ പ്രക്ഷോഭം തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. വെള്ളം സാമൂഹികവല്ക്കരിക്കണമെന്നാണദ്ദേഹം ഉയർത്തുന്ന ആവശ്യം.

മധ്യപ്രദേശിലെ ബൊർഗവോൺ, വിശാഖപട്ടണം, ആന്ധ്ര, കർണാടക എന്നിവിടങ്ങളിലും ജലസ്വകാര്യവല്ക്കരണ പദ്ധതികൾ ഉടനെ വരും. ജാംഷെഡ്പൂരിലെ ജലവിതരണം ഫ്രഞ്ച് കമ്പനിയായ വിവെന്റിക്ക് നൽകാൻ പോകുന്നു. ന്യൂയസും വിവെന്റിയും ചേർന്ന്, ഡൽഹിയിൽ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ജല പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കാൻ പോകുന്നു. ബാംഗ്ലൂരിന്റെ ജലവിതരണത്തിന് ന്യൂയസിന്റെ ഘടകമായ ഓൺഡിയോ തയ്യാറായി കഴിഞ്ഞു.

(അവലംബം-മാതൃഭൂമി-18.09.02)

പുനർജനിച്ച നദി

1940ൽ നശിച്ച വനങ്ങളും പുഴയും പുനർജനിച്ച രാജസ്ഥാനിലെ അനുഭവം നമ്മുടെ മുമ്പിലുണ്ട്. അൽവാർ ജില്ലയിലെ ഭവോന്തോ-കൊയ്ലാല ഗ്രാമത്തിൽ പല വർഷങ്ങൾക്കിടയിൽ എപ്പോഴെങ്കിലും വരുന്ന മഴ മാത്രമാണ് വെള്ളത്തിനാശ്രയം. ആ ഗ്രാമത്തിലൂടെ അർവാരിയെന്നൊരു നദിയൊഴുകിയിരുന്നുവെന്ന് മുത്തച്ഛന്മാർ ഓർമ്മിക്കുന്നു. അവിടെ വനമായിരുന്നുവെന്ന് വനം വകുപ്പിന്റെ രേഖകൾ മാത്രം കാണിക്കുന്നു. കൃഷി നശിച്ച് പതിറ്റാണ്ടുകളായി. പുരുഷന്മാർ തൊഴിൽ തേടി അനേകം മൈൽ ദൂരെപ്പോയി. കുടിവെള്ളത്തിനുവേണ്ടി സ്ത്രീകൾ മൈലുകൾ താണ്ടി. വൃദ്ധരും കുട്ടികളും സ്ത്രീകളും മാത്രമുള്ള ഒരു ഗ്രാമം. സർക്കാർ പൈപ്പിട്ട് വെള്ളം തരുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാനും അതിനുവേണ്ടി ഏതെങ്കിലും രാഷ്ട്രീയകക്ഷിയുടെ കൊടിക്കീഴിൽ കലക്ടറേറ്റ് പടിക്കൽ ധർണ നടത്താനും വേണ്ടുവോളം 'വിവരം,' സാക്ഷരതയില്ലാത്ത അന്നാട്ടുകാർക്കില്ലായിരുന്നു. അവിടെയാണ് തരുൺ ഭാരത് സംഘ് എന്ന സന്നദ്ധ സംഘടന ചെന്നത്. മഴവെള്ളം ടാങ്കുകളിലാക്കി ശേഖരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം പ്രശ്നം പരിഹരിക്കില്ലെന്നവർ മനസ്സിലാക്കി. വെള്ളം സൂക്ഷിച്ചു വെക്കേണ്ടത് മണ്ണാണ്. മരങ്ങളാണ്.

ആ സന്നദ്ധസംഘടനയിലെ ചെറുപ്പക്കാർ ഗ്രാമത്തിലെ വൃദ്ധജനങ്ങളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി. ആ പുഴ എപ്പോഴാണ് അവസാനമായി നിലനിന്നത് എന്നും അന്ന് ആ പ്രദേശത്തെ സസ്യ ജൈവഘടന എങ്ങനെയായിരുന്നെന്നും അവരിലൂടെ ഓർമ്മിച്ചെടുത്തു. പുഴക്കിരുവശവും സാമാന്യം നല്ല വനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നവർ കണ്ടെത്തി. പുഴ നശിച്ചതുകൊണ്ടു വനം പോയതാണെന്ന 'ആധുനിക ധാരണ' ശരിയല്ലെന്നും മറിച്ച് വനം നശിച്ചതിനാലാണ് പുഴയില്ലാതായതെന്നും അവർ കണ്ടെത്തി. ഇതു വളരെ പ്രധാനമായിരുന്നു.

വനം പുനസ്സൃഷ്ടിക്കണം, എന്നാലേ പുഴ നിലനിൽക്കൂ. അതിനായി വെള്ളം മണ്ണിലിറങ്ങണം. ഇത് സങ്കീർണ്ണമായ പ്രവർത്തനമാണ്. അതിനുവേണ്ടി പുഴയിൽ ചെറിയ തടയണകൾ തീർത്തു. മഴവെള്ളം (എപ്പോഴെങ്കിലും വന്നാൽ) മണ്ണിലിറക്കിവിട്ടു. അത് സസ്യങ്ങളെ വളർത്തി. മുഴുവനമായിരുന്നുവെന്ന് മുതിർന്നവർ ഓർമ്മിച്ച പ്രദേശം പൂർണ്ണമായും സംരക്ഷിക്കാൻ അവർ തീരുമാനിച്ചു ആ പ്രദേശത്തുനിന്നും മരമോ, ചെടികൾ പോലുമോ വെട്ടുന്നത് തടഞ്ഞു. അത്ഭുതകരമെന്ന് പറയട്ടെ, അഞ്ചു വർഷം കൊണ്ട് ആ നദി നിരന്തരം ഒഴുകുള്ള ഒന്നായി മാറി. കുറ്റിക്കാടു പോലുമില്ലാതിരുന്ന ആ നദീതീരം (680 ഹെക്ടർ സ്ഥലം) പുള്ളിപ്പുലികൾ പോലുമുള്ള വനങ്ങളായി മാറി.